

Кусæн программæ ирон æвзагæй 8-æм къласæн

Кусæн программæ цæттæгонд у Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырад æмæ наукæйы Министрады уынаффæмæ гæсгæ фидаргонд программæйы бындурыл (Ирон æвзаджы программæ 1-11 кълæстæн. – Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 76 ф.).

Къæлиндарон-тематикон пъланы бæрæггонд æрцыдысты канд æвзаджы темæтæ нæ, фæлæ ныхасы темæтæ дæр, 8-æм къласы ирон æвзаджы чиныджы куыд лæвæрд сты, афтæмæй (Ирон æвзаг: ахуыргæнæн чиныг 8 къласæн / Дзасохты Ф. - Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 192ф.)

Лæвæрд цæуы хуызæгæн

№	ны - мæ ц	Урочы темæ	сах	Урочы хуыз	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
					Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.		5-7 кълæсты цы æрмæг базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын	2	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Æрдзурын мадæлон æвзаджы ахадындзинадыл адæймаджы царды, ныхас æмæ æвзаджы хицæндзинадтыл,.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ (сочинени-хæдзармæ куыст)

2.		Синтаксис. Пунктуаци. Дзырдбаст. Дзырдбасты тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлаууын кæнын. Дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзтмæ гæсгæ «Афæдзы афонтæ»	3 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинаedtæ, дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæn: æвзаджы æмбарынаedtæ зæрдыл æрлаууын кæнын	Ирон лексикаейы хъæздэгдинад æнкъарын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
3		Бастдинады хуызтæ дзырдбасты. Æмарæзт. Æфыдад. «Фæззæг»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинаedtæ, дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæn: æвзаджы æмбарынаedtæ зæрдыл æрлаууын кæнын	Эстетикон æнкъарентæ рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
4.		Хуымæтаг хъуыдыйад. Хуымæтаг хъуыдыйады интонаци. Логикон цавд. «Райгуырæн бæстæ»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын хъуыдыйады хуызтæ сæ загъды нысан æмæ интонацимæ	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.	Ирон лексикаейы хъæздэгдинад æнкъарын	Синтаксисон æвзарстытæ, сфæлдыстадон куыстытæ

					гæсгæ	Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		
5.		Хуымæтæг хъуыдыйад. Дзырдты рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады. «Æрдз нæ дарæг»	1	Комбинaron урок ныхасы рæзтыл куысты элементтим æ	Бацамоньндзырдт ы рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгæрд кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
6.		Бæрæг кæнæм, цы базьдтам, уый.	1	Фæлхат кæныны урок		Коммуникативон: комкоммæ ныхас аразын, нывтæм гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын зонын; хъуыдыйады тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст

7.		Хъуыдыйады сәйраг уәнгтә.сәйрат әмә зәгъинаг. Хъуыдыйады грамматикон бындур. «Адәм әмә әрдз»	1	Ног әрмәг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады сайраг уәнгтә, базонгә кәнын хъуыдыйады грамматикон бындуримә	Коммуникативон: ныхасмәхъусын, әмбарын әй; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә. Регулятивон: ахуырадон нысан әвәрын. Базонән: хи ныхас раст рацаразын, проблемә раст сбәрәг кәнын.	Мадаелон әвзаджы аивдзинад әнкъарын; орфографион нормәтәй пайда кәнынмә тырнындзинад гуырын кәнын	Кәрәдзийы куыстыты хәрзхәддзинад бәрәг кәнын
8.		Хъуыдыйады сәйраг уәнгтә. Сәйраты арәзт. «Нә ирон әгъдәуттә»	1	Урок-балц	Рацыд әрмәг сфәлхат кәнын, фәцалх кәнын грамматикон әмбарынаәдтәй ныхасы мидәг пайда кәныныл	Коммуникативон: ныхасмә хъусын, әмбарын әй; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә. Регулятивон: ахуырадон нысан әвәрын. Базонән: хи ныхас раст рацаразын, проблемә раст сбәрәг кәнын.	Мадаелон әвзаджы аивдзинад әнкъарын; орфографион нормәтәй пайда кәнынмә тырнындзинад гуырын кәнын	Рацыд әрмәджы фәдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
9.		Зәгъинаг. Зәгъинаджы хуызтә. Хуымәтәг мивдисәгон зәгъинаг. Амад мивдисәгон зәгъинаг. «Зәххыл кад дәр ис әмә цард дәр»	1	Ног әрмәг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады сайраг уәнгтә, базонгә кәнын хъуыдыйады грамматикон бындуримә	Коммуникативон: искәй ныхасмәхъусын, аргъ ын кәнын; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә. Регулятивон: хи архәйдтытәм хъус дарын. Базонән: әвзаджы әмбарынаәдтә зәрдыл әрләууын кәнын	Эстетикон әнкъарәнтә рәзын кәнын	Дзургә әмә фысгә ныхасы рәзтыл куыст.Къордты куыст, индивидуалон куыст

10.		Зæгъинаджы хуызтæ. Амад номон зæгъинагтæ «Уæздан æгъдауджын лæджы хонынц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонынзæгъин аджы хуызтæ	Коммуникативон: нхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
11.		Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн. «Ирон культура»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын тире æвæрыны æгъдæуттæ.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Фыдыбæстæ, мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл
12.		Бæрæг кæнаем, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси		Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын хи архæйдтытæн аргъ кæнын.		

						Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.		
13.		<i>Хъудыйады фæрссаг уæнгтæ</i> Æххæстгæнæн. Йæ нысаниуæг. «Æвзæгтæ.Культурæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады фæрссаг уæнгтыл, æххæстгæнæныл	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
14.		Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаедтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын
15.		Бæрæггæнæн. Цавæр ныхасы хæйттæ вæййынц бæрæггæнæнтæ. Бæрæггæнæнты	1	Ног æрмæг амоныны урок	Хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдты синтаксисон	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын.

		бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ «Удварны æууæлтæ»			æвзæрстытæ.	уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
16.		Æмхасæн «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Æрхæцæн нысæнттæ æмхасæнимæ	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Тексты пунктуацион анализ. Хъуыдыйæдтæ æмхасæнтимæ æвзарын.
17.		Фадатон дзырдтæ. Афоны фадат. Бынаты фадат. «Чиныг зонындзинадты къæбиц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
18.		Фадатон дзырдтæ. Архайды хуызы фадат. Æфсоны фадат. Нысаны фадат.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: къорды кусынмæ арæхыныл кусын. Регулятивон:	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Вазыгджын

		«Нæ истори, нæ рагфыдæлтæ»				хи архæйдтытæ æмæ къорды уæнгты архæйдтытæн фæтк аразын. Базонаен: вазыгджын хъуыдыйады арæзт, хуымæтæг хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ æнкъарын	разæнгард кæнын	хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын
19.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонаен: комкоммæ ныхас цы хъуыдыйæдты ис, уыдоны арæзт æмбарын, ахæм хъуыдыйад саразын зонын.	Хи ныхасы хæд аивдæр кæнынмæ тырнындзинадыл куыст	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
20.		Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдты дыууæ къорды. «Удварны æууæлтæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Лæмбынагдар æрлæууын иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтыл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонаен:	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын

						комкоммæ ныхас æмæ диалогон ныхасы арæзт æмбарын, диалоджы архайын зонын		
21.		Бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Райгуыраен зæххы ад»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ; мадæлон æвзаджы аивгæнæн мадзæлттæй пайда кæнгæйæ, монологон ныхас аразын. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын
22.		Æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæтæ. «Нæ фыдæлты хæзна»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
23.		Иумæйагцæсгомон	1	Урок-практикум	Бакусын иумæйагцæсгомон	Коммуникативон; хи хъуыдытæ æргом	Раст фыссын æмæ раст дзурынын	Фысгæ ныхасы рæзтыл

		иувærсыг хъуыдыйæдтæ. «Æмбисондхæссæг-зондамонæг»			иувærсыг хъуыдыйæдтыл	кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй раварын.	архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
24.		Æнаæцæсгомон иувærсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ лымæн цæрæгойты дуне»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æнаæцæсгомон иувærсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзæджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ
25.		Номхуындон иувærсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ рагфыдæлты цард»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын номхуындон иувærсыг хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзæджы	Хи дзырдуат фæхъæздгæр кæнынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст

						æгъдæуттæм æмбаргæйæ хъус дарын		
26.		Иувæрсыг хъуыдыйæдтæй цы базыдтам, уый бафидар кæнын. «Удварны æууæлтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ
27.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын				
28.		Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бакусын æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	. Сфæлдыстадон куыстытæ.
29.		<i>Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ</i> Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтытыххæй æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. «Мæ райгуырæн хъæу»	7 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджи иуæгтæй пайда кæныныл ахуыр кæнын; рæдыдтытæ раст	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи дзырдуат фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Сфæлдыстадон куыстытæ.

					кæныныл архайын			
30.		Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады æмхуызон уæнгтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: æфсоны-фæстиуæджы ахастытæ æргом кæнын; текст-тæрхон аразын.	Хи дзырдурат аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
31.		Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаæдтæй ныхасы мидаг пайда кæныныл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинаæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
32.		Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ. «Удварны хæзнатæ» «Ирыстоны историон	1	Урок-беседæ	Бацамонын æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст, тексттæн монон-эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын.	Сфæлдыстадон куыстытæ. Къордты куыст.

		цыртдзæвæнтæ»				кæнын; анализ и синтез кæнын.		
33.		Æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ. «Мæргъты цардæй»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдты æрхæцæн нысæнтты æгъдауттæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй раварын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
34.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси		Коммуникативон: къорды кусын; хи æмæ искæй ныхас раст кæнын. Регулятивон: къорды ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырддæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
35.		<i>Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвæстхæртæ</i> Хъуыдыйæдтæ	8	Ног æрмæг амоныны	Бацамонын сидæны тыххæй	Коммуникативон: хи æмæ искæй ныхас раст кæнын архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын,		

		сидæнтимæ.Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ. «Удварны æууæлтæ»	1	урок	æмбарынад, сидæны бынат хъуыдыйады	ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: анализ и синтез кæнын; хи архæйдтыты рефлeкси; хи хъуыдытæ (зоньндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
36.		Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ. «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын сидæны бынат хъуыдыйады.Æрх æцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зоньн быцау кæнын зоньн хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeксии; хи хъуыдытæ (зоньндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Сидæнтимæ хъуыдыйæдтæ аразын
37.		Бавæргæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ арæзтытимæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын бавæргæ арæзтытæ,æрхæцæ н нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын

						Базонаен: хи ныхас раст рацаразын.		
38.		Бахæсгæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бахæсгæ арæзтытимæ. «Дун-дуне-нæ алфæмблай»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын бахæсгæ арæзтытæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Къорды кусынмæ разæнгард кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
39.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Фæлхат кæнынны урок		Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	
40.		Бавæргæ æмæ бахæсгæ	1	Комбинаторон урок	Бацамонын бавæргæ æмæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын	Хи ныхасы хъæд айвдæр кæнынмæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл

		арæзтытæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»			бахæсгæ арæзтытæ	быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	тырнын	куыстытæ
41.		Рацыд æрмæг бафидар кæнын. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: иумæйаг æмæ сæрмагонд номдарты ахадындынад æмбарын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Иумæйаг æмæ сæрмагонд номдартæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй таурæгъон текст аразыныл кусын.
42.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый		Рефлекси		Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон:	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронтолон бафарст; дидактикон хъæзт

						ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн:хи архæйдтыты реффлекси;хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
43.		<i>Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ</i> Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад. «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у!»	4 1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад.	Коммуникативон:искай ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон:ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн:æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинадтæ исынмæ тырнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
44.		Иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ. «Удварны миниуджытæ»	1	Урок-балц	Фæцалх кæнын иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ иртæстгонд æмхасæнтæ кæрæдзийæ иртасыныл	Коммуникативон:искай ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон:ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн:æвзаджы	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын

						æмбарынаæдтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		
45.		Иртæстгонд фадатон дзырдтæ. «Æрдз æмæ адæймаджы' хсæн гармоний (бастдзинад)	1	Урок-практикум	Бацамонын хъуыдыйады иртæстгондфадатон дзырдтæ	Коммуникативон: искаей ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: иртæстгонд уæнгтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинаæдтæ исынмæ тырнын	Дидактикон хъазт; дзырдбыдтæ æххæст кæнын; тексты анализ
46.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаæдтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: искаей ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: иртæстгонд уæнгтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинаæдтæ исынмæ тырнын	Морфологион æвзæрстытæ; дзырдбæстытæ æмæ хъуыдыйæдтæ аразыныл куыст
		<i>Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас</i>	5		Равзарын тексты хуызтæ, æрфыстон тексты æууæлтæ;	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ разæнгарддзинад	Текстæн пълан аразыныл куыст; пъланмæ гæсгæ текст хи ныхæстæй

47.		Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас. «Æрдз на дарæг»	1	Ног æрмæг амоныны урок	бацæттæ кæнын текстмæ хæстæг изложении фыссынмæ	Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.		радзурын; хи текст фыссын
48.		Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы. «Удварны миниуджытæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын комкоммæ ныхасы æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен пайда кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннаемæ рахизын зонын Базонæн: æвзагон хицæндзинаедтæ иртасын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинаедтæ исынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
49.		Диалог. Цитатæ. Æрхæцæн диалог æмæ цитатæйы «Удварны миниуджытæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын диалог, цитатæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен пайда кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннаемæ рахизын зонын Базонæн: æвзагон хицæндзинаедтæ иртасын	Иртасæн куыстытæ æххæст кæнынмæ тырнын	Тексты анализ; темæмæ гæсгæ æнцойгæнаен схемæтæ æмæ таблицæтæ цæттæ кæнын
50.		Бæрæг кæнаем, цы базыдтам, уый	1	рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаедтæй	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын, искаей хъуыдытæм хъусын, аргъ сын кæнын.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын	Морфологион æвзæрстытæ; интернеты æрмæгимæ кусын

					ныхасы мидæг пайда кæныныл	Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын. Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын		
51.		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджы иуæгтæй пайда кæныныл ахуыр кæнын; рæдыдтытæ раст кæныныл архайын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын

Фиппаинагтæ: 1. Къæлиндарон-тематикон пълан хуызæгæн лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ йæм алы ахуыргæнæгæн дæр йæ бон у ивддзинадтæ бахæссын. Урокты хуызтæ, практикон куысты хуызтæ, УАА урочы, информацион ахуырадон фæрæзтæ алчи дæр фыссы йæхимæ гæсгæ, урочы цæмæй пайда кæны, уый хынцгæйæ. Хицæн скъолаты ирон æвзаг ахуыр кæнынаг алыхуызон сахæттæ лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ ахуыргæнæджы ивддзинадтæ бахæссын бахъæудæн сахæтты нымæцмæ дæр.

1. Къæлиндарон-тематикон пълан хуызæгæн лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ йæм алы ахуыргæнæгæн дæр йæ бон уивддзинадтæ бахæссын. Урокты хуызтæ, куысты хуызтæ УАА урочы, информацион ахуырадон фæрæзтæ алчи дæр фыссы йæхимæ гæсгæ, урочы цæмæй пайда кæны, уый хынцгæйæ.

2. Къæлиндарон-тематикон пъланмæ гæсгæ 5-æм къласы фысгæ куыстыты нымæц у ахæм:
диктанттæ – 4
изложенитæ – 4
сочиненитæ – 2-3 (фылдæр – хæдзармæ лæвæрд).

Фысгæ куыстытæ дæр лæвæрд цæуынц хуызæгæн: ахуыргæнæгæн йæ уавæртæм æмæ скъоладзауты зонындзинадтæм гæсгæ йæ бон у сæ нымæцмæ ивддзинадтæ хæссын.